

ترجمه

جواهر الکلام

بکالت

تألیف استاد فقها شیخ محمد حسن نجفی

ترجمه، شرح و توضیح

دکتر اکبر نایب زاده

عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی

سرشناسه	صاحب جواهر، محمدحسن بن باقر ۱۲۰۰ق - ۱۲۶۶ق.
عنوان قراردادی	جواهرالکلام فی شرح شرایع الاسلام، فارسی - عربی، برگزیده
عنوان و نام پدیدآور	ترجمه جواهرالکلام: وکالت / تألیف محمدحسن نجفی (۱۲۶۶ ه. ق): ترجمه و شرح و توضیح اکبر نایب زاده.
مشخصات نشر	تهران: خرسندی، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	۳۷۰ص.
شابک	978-600-114-746-3
وضعیت فهرست نویسی	فیا:
یادداشت	فارسی - عربی.
یادداشت	کتاب حاضر ترجمه و شرح بخش وکالت از کتاب «شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام» تألیف محقق حلی است.
یادداشت	کتابنامه: ص ۳۶۶-۳۷۰؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	محقق حلی، جعفر بن حسن، ۶۰۲-۶۷۶ق. شرایع الاسلام فی مسائل الحلال و الحرام - نقد و تفسیر
موضوع	فقه جعفری - قرن ۷ ق.
موضوع	Islamic Law, Jafari—13th century*
موضوع	فقه جعفری - متون قدیمی تا قرن ۱۴
موضوع	Islamic Law, Jafari—Early works to 20th century*
موضوع	وکالت (فقه)
موضوع	Mandate (Contract)(Islamic law)*
موضوع	نایب زاده، اکبر، ۱۳۲۴ - مترجم
شناسه افزوده	BP ۱۸۲/۳ ش ۴۰۴۲۳۶۸۷ ۱۳۹۶
رده بندی کنگره	۲۹۷ / ۳۴۳
رده بندی دیویی	۲۶۶ / ۲۱
شماره کتابشناسی ملی	

انتشارات خرسندی

خیابان انقلاب - خیابان فخر رازی - خیابان لبافی نژاد - نور - خیابان دانشگاه - پلاک ۱۷۴ - واحد ۲

تلفن ۵-۳۴-۶۶۹۷۱۰ و ۵-۵۸۴-۶۶۹۷۱۰

فروشگاه شماره ۱: دانشگاه تهران، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، هن: ۳-۶۶۴۱۰۳۳

فروشگاه شماره ۲: میدان انقلاب، خ منیری جاوید (اردیبهشت)، پلاک ۱۰، تلفن: ۶۶۹۵۰۷۵۹

فروشگاه شماره ۳: خ انقلاب، نرسیده به میدان فردوسی، کوچه شهید براتی، دانش: ۶۶۷۵۵۹۱۰

طبقه زیرین (قسمت کتابفروشی): ۶۶۷۵۵۹۱۰

پست الکترونیک: Khorsandy.pub@gmail.com

سایت اینترنتی: www.Khorsandypub.com

ترجمه جواهرالکلام: وکالت

تألیف استاد فقها شیخ محمدحسن نجفی (متوفای ۱۲۶۶ ه. ق)

ترجمه، شرح و توضیح: دکتر اکبر نایب زاده

صفحه آرایی: الهام پیدایی

چاپ اول: ۱۳۹۶ - تیراز: ۵۰۰ جلد

قیمت با جلد شومیز: ۳۰۰،۰۰۰ ریال - قیمت با جلد گالینگوز: ۴۰۰،۰۰۰ ریال

ISBN: 978-600-114-746-3

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۱۴-۷۴۶-۳

فهرست

کتاب وکالت

- ۱- معنی لغوی وکالت ۱۵
- ۲- فصل اول در عقد وکالت ۱۶
- ۳- تعریف اصطلاحی وکالت ۱۶
- ۴- وکالت نیاز به ایجاب و قبول دارد ۱۷
- ۵- قبول لفظی یا فعی ۱۸
- ۶- معاطات در وکالت ۱۹
- ۷- رضایت باطنی برای قبول ۲۰
- ۸- انجام وکالت قبول وکالت نیست ۲۱
- ۹- بلکه امر یا اذن و اعلام است ۲۲
- ۱۰- وکالت به معنی اعم ۲۴
- ۱۱- اگر ایجاب لفظ و قبول فعلی باشد ۲۵
- ۱۲- گفته‌اند وکالت عقد نیست ۲۶
- ۱۳- فاصله ایجاب و قبول ۲۷
- ۱۴- وکالت باید منجز باشد ۲۸
- ۱۵- شرط تأخیر تصرف ۲۹
- ۱۶- اگر معلق علیه حاصل شود ۳۰
- ۱۷- اگر باطل است اذن باقی است ۳۱
- ۱۸- با رفتن فصل جنس باقی نمی‌ماند ۳۲
- ۱۹- وکالت نباید مبهم باشد ۳۳
- ۲۰- مبهم را باید توصیف کرد ۳۴

- ۲۱- مقداری از مشخصات را باید گفت ۳۵
- ۲۲- وکالت مطلق نیز صحیح است ۳۶
- ۲۳- وکالت در همه خیر ۳۷
- ۲۴- نقل قول علامه ۳۸
- ۲۵- وکالت در ابراء ۳۹
- ۲۶- وکالت عقد جائزی است ۴۰
- ۲۷- وکیبا خود را از وکالت عزل کند ۴۱
- ۲۸- با بطردن وکالت اذن باقی است ۴۲
- ۲۹- اگر موکل عزل وکیل اطلاع پیدا کند ۴۳
- ۳۰- عزل را موکل باید اطلاع دهد ۴۴
- ۳۱- عزل بدون اعلام صحیح نیست ۴۵
- ۳۲- روایات در این مورد ۴۶
- ۳۳- فرق وکالت در نکاح و غیره ۴۷
- ۳۴- در روایت فرق گذاشته نشده است ۴۸
- ۳۵- اقدامات وکیل قبل از اعلام عزل ۴۹
- ۳۶- آیا مأذون نیز چنین است ۵۰
- ۳۷- وکالت با مردن یکی از آنان ۵۱
- ۳۸- روایتی در این مورد ۵۲
- ۳۹- پس از مردن امانت، امانت شرعی است ۵۳
- ۴۰- وکیل ضامن امانت نیست ۵۴
- ۴۱- علی الید شامل وکیل نیست ۵۵
- ۴۲- وکالت با جنون و اغماء نیز باطل می‌شود ۵۶
- ۴۳- در بیهوشی مدت کم یا زیاد فرقی ندارد ۵۷
- ۴۴- موکل محجور شد وکالت باطل است ۵۸

- ۴۵- وکالت با خوابیدن باطل نمی‌شود..... ۵۹
- ۴۶- تلف شدن مورد وکالت..... ۶۰
- ۴۷- اگر ثمن معین تلف شد..... ۶۱
- ۴۸- موکل مورد وکالت را انجام دهد..... ۶۲
- ۴۹- اگر جزئی از مورد وکالت تلف شد..... ۶۳
- ۵۰- تبعض در وکالت..... ۶۴
- ۵۱- عبارت برهنه عزل..... ۶۵
- ۵۲- اقتضای طایف وکالت..... ۶۶
- ۵۳- اقدامات وکیل در حلال و صلحت..... ۶۷
- ۵۴- فرق خرید معیوب و فروش به کمتر از قیمت روز..... ۶۸
- ۵۵- روایتی در این مورد..... ۶۹
- ۵۶- اگر در خیار وکیل معامله را فسخ کرد..... ۷۰
- ۵۷- اطلاق وکالات مقتضی نقد وصول است..... ۷۱
- ۵۸- موکل اذن را انکار کند..... ۷۲
- ۵۹- وکیل ادعا کند که ثمن پس از وصول تلف شده..... ۷۳
- ۶۰- موکل قسم می‌خورد..... ۷۴
- ۶۱- مبیع در دست خرید در تلف شده..... ۷۵
- ۶۲- اگر خریدار وکالت فروشنده را قبول نداشت..... ۷۷
- ۶۳- اگر موکل به وکیل رجوع کرد..... ۷۸
- ۶۴- نقل قول شهید ثانی..... ۷۹
- ۶۵- مازاد بر ثمن در دست خریدار..... ۸۰
- ۶۶- اطلاق مقتضی تسلیم مبیع است..... ۸۱
- ۶۷- اگر خریدار ثمن را به موکل بیاورد..... ۸۲
- ۶۸- برای وکیل واجب است مبیع را تحویل دهد..... ۸۳

- ۶۹- اگر قیمت مبیع زیادتز از ثمن بود ۸۴
- ۷۰- خریدار معامله را فسخ می‌کند ۸۵
- ۷۱- اطلاق وکالت پرداخت نقد ثمن است ۸۶
- ۷۲- اذن در بیع اذن در قبض ثمن نیست ۸۷
- ۷۳- وکیل با عیب معامله را فسخ می‌کند ۸۸
- ۷۴- فروشنده برای فسخ مهلت بخواهد ۸۹
- ۷۵- موکل کیلش را عزل کرده بود ۹۰
- ۷۶- روایات مسأله ۹۱
- ۷۷- وکیل یا موکل هر کدام زود انجام دادند ۹۲
- ۷۸- اگر تعارض هر دو بود موکل ترجیح دارد ۹۳
- ۷۹- تصمیم موکل بالاتر است ۹۴

فصل دوم در متعلق وکالت

شرط اول قابل وکالت باشد

- ۸۰- کارهای غیرقابل نیابت ۹۵
- ۸۱- اصل جواز وکالت است ۹۶
- ۸۲- روایات عمومات وکالت ۹۷
- ۸۳- ضابطه کارهای غیرقابل وکالت ۹۸
- ۸۴- مانند طهارت ۹۹
- ۸۵- نمازهای واجب ۱۰۰
- ۸۶- همه عبادات استثناء نیست ۱۰۱
- ۸۷- روزه و اعتکاف ۱۰۲
- ۸۸- لعان وعده ۱۰۳
- ۸۹- وکالت در حیازت مباحات ۱۰۴

- ۹۰- در شهادت وکالت جایز نیست ۱۰۵
- ۹۱- وکالت در قضاوت ۱۰۶
- ۹۲- اشکال در جواب ۱۰۷
- ۹۳- رد سلام ۱۰۸
- ۹۴- ضابطه کارهای قابل وکالت ۱۰۹
- ۹۵- قبض دیات و جهاد ۱۱۰
- ۹۶- توکیل در اثبات دعاوی ۱۱۱

شرط دوم: معلوم باشد

- ۹۷- وکالت در همه چیز صحیح است ۱۱۲
- ۹۸- وکالت در همه اموال صحیح است ۱۱۳

شرط سوم: مال موکل باشد

- ۹۹- وکالت در طلاق زنی که خواهد گرفت ۱۱۴
- ۱۰۰- چون تعلیق وکالت است باطل است ۱۱۵
- ۱۰۱- مضاربه دلیل صحت چنین وکالتی است ۱۱۶
- ۱۰۲- وکلای ائمه اختیارات گسترده‌ای داشتند ۱۱۷
- ۱۰۳- از مال خود برایم بخر باطل است ۱۱۸
- ۱۰۴- از بابت بدهی کرداری بخر ۱۱۹

فصل سوم: در شرایط موکل

- ۱۰۵- موکل باید بالغ و عاقل باشد ۱۲۱
- ۱۰۶- وکالت دادن پسر ده ساله ۱۲۲
- ۱۰۷- وکالت از دیوانه ۱۲۳

- ۱۰۸- وکالت از برده ۱۲۴
- ۱۰۹- برده را برای خرید خودش وکالت دهد ۱۲۵
- ۱۱۰- وکیل نمی تواند وکیل بگیرد ۱۲۵
- ۱۱۱- مخالف ابن حنبل است ۱۲۶
- ۱۱۲- برده مازون می تواند وکیل بگیرد ۱۲۷
- ۱۱۳- محجور برای طلاق و خلع وکیل می گیرد ۱۲۸
- ۱۱۴- وکالت از محرم در عقد نکاح ۱۲۹
- ۱۱۵- معتکف هم چنین است ۱۳۱
- ۱۱۶- وکالت در ملاق ۱۳۲
- ۱۱۷- اذن عام به وکیل ۱۳۳
- ۱۱۸- حاکم برای سفیهان و یتیمان وکیل می گیرد ۱۳۴
- ۱۱۹- حضور در محاکم مکروه است ۱۳۵
- ۱۲۰- استثناءاتی در این مورد ۱۳۵

فصل چهارم: در شرایط وکیل

- ۱۲۱- وکیل باید بالغ و عاقل باشد ۱۳۶
- ۱۲۲- با ارتداد وکالت باطل نمی شود ۱۳۷
- ۱۲۳- مگر مرتد فطری باشد ۱۳۸
- ۱۲۴- هر کاری را که برای خود می تواند برای دیگری هم می تواند ۱۳۹
- ۱۲۵- وکالت محرم برای خرید و نگهداری حد و نکاح ۱۴۰
- ۱۲۶- زن می تواند در طلاق وکالت کند ۱۴۱
- ۱۲۷- زن در عقد نکاح هم می تواند ۱۴۲
- ۱۲۸- وکالت برده با اجازه مالکش ۱۴۳
- ۱۲۹- بدون اجازه مالکش باطل است ۱۴۴

- ۱۳۰- برده را برای آزاد کردن خودش می‌توان وکیل کرد..... ۱۴۵
- ۱۳۱- در وکیل عدالت لازم نیست ۱۴۶
- ۱۳۲- وکالت ذمی از ذمی علیه مسلمان..... ۱۴۶
- ۱۳۳- مضاربه ذمی صحیح است..... ۱۴۷
- ۱۳۴- وکالت ذمی در نکاح..... ۱۴۸
- ۱۳۵- وکالت مسلمان از ذمی علیه مسلمان..... ۱۴۹
- ۱۳۶- جایز است ولی مکروه است..... ۱۵۰
- ۱۳۷- تصرف وکیل در حدود و اذن و معمول است..... ۱۵۱
- ۱۳۸- اگر رعایت نکرد فاسد است..... ۱۵۲
- ۱۳۹- اگر موکل گناه روشن را می‌نکند..... ۱۵۳
- ۱۴۰- بگوید به نقد بفروش..... ۱۵۴
- ۱۴۱- اگر موکل در تعیین بازار هدنی داشت..... ۱۵۵
- ۱۴۲- اگر قیمتی را تعیین کرده..... ۱۵۶
- ۱۴۳- اگر خریدار را تعیین کند..... ۱۵۷
- ۱۴۴- بگوید با این مال بخر..... ۱۵۸
- ۱۴۵- خرید از ابتداء مال موکل است..... ۱۵۹
- ۱۴۶- مسلمان ذمی را برای خرید خمر و کسل کند..... ۱۶۰
- ۱۴۷- اگر از موکل نام نبرده..... ۱۶۱
- ۱۴۸- اگر از موکل نام برد..... ۱۶۲
- ۱۴۹- اگر فروشنده شخص خاصی را در نظر بگیرد..... ۱۶۳
- ۱۵۰- اگر موکل وکالت وکیل را انکار کند..... ۱۶۴
- ۱۵۱- تفصیل مسائل اختلاف وکیل و موکل..... ۱۶۵
- ۱۵۲- اگر مبیع بدون تفریط وکیل تلف شده..... ۱۶۶
- ۱۵۳- اگر وکیل چیزی را به نسیه خریده است..... ۱۶۷

- ۱۵۴- طریقه تخلص ۱۶۸
- ۱۵۵- اگر موکل از فروختن امتناع کند ۱۶۹
- ۱۵۶- وکیل ضرر و زیان خود را می‌تواند تقاضا کند ۱۷۰
- ۱۵۷- اگر دو نفر را وکیل کند ۱۷۱
- ۱۵۸- اگر یکی مرد وکالت باطل است ۱۷۲
- ۱۵۹- حاکم امین ضمیمه نمی‌کند ۱۷۳
- ۱۶۰- نقل سخن سالک ۱۷۴
- ۱۶۱- اگر رانشا و عقدی دو نفر وکالت داشت ۱۷۵
- ۱۶۲- اگر شرط امراد بکند ۱۷۶
- ۱۶۳- اگر به زن و دست نه بپس او را طلاق دهد ۱۷۷
- ۱۶۴- وکالت به برده و پس آن ۱۷۸
- ۱۶۵- به برده اذن تصرف داده پس او را آزاد کند ۱۷۹
- ۱۶۶- فرق میان اذن و وکالت ۱۸۰
- ۱۶۷- وکیل در دعوی وکیل در قبض حق نیست ۱۸۱
- ۱۶۸- وکیل در قبض وکیل در دعوی نیست ۱۸۲

فرع

- ۱۶۹- ترا وکیل کردم حقم را از فلانی بگیری ۱۸۳
- ۱۷۰- وکالت برای بیع باطل ۱۸۴
- ۱۷۱- آن وکالت باطل است ۱۸۵
- ۱۷۲- بر مدیون بگویند فلان چیز را بخرد ۱۸۶
- ۱۷۳- وقتی آن را به فروشنده داد مدیون برانت پیدا می‌کند ۱۸۷
- ۱۷۴- برخی گفته با جدا کردن طلبکار مالک آن می‌شود ۱۸۸
- ۱۷۵- رد نظریه مزبور ۱۸۹

فصل پنجم: راههای اثبات وکالت

- ۱۷۶- با ادعای وکیل وکالت ثابت نمی‌شود..... ۱۹۰
- ۱۷۷- وکالت با شهادت دو نفر مرد عاقل ثابت می‌شود..... ۱۹۱
- ۱۷۸- شهادت زنان پذیرفته نیست..... ۱۹۲
- ۱۷۹- ممکن است حق الوکاله با یک شاهد قسم مدعی ثابت شود..... ۱۹۳
- ۱۸۰- اختلاف شهود در شهادت..... ۱۹۵

تفریع

- ۱۸۱- ادعای وکالت علیه ذی‌رب..... ۲۰۴

فصل ششم: در لواحق

- ۱۸۲- مسأله اول: وکیل امین است..... ۲۱۲
- ۱۸۳- مسأله دوم: وکیل یا حق توکیل..... ۲۱۳
- ۱۸۴- مسأله سوم: وکیل باید امانت را برگرداند..... ۲۲۰
- ۱۸۵- مسأله چهارم: هر کس مالی دیگری را دارد..... ۲۲۷
- ۱۸۶- مسأله پنجم: وکیل در تودیع اگر شاهد گرفت..... ۲۳۲
- ۱۸۷- مسأله ششم: اگر وکیل تعدی کرد..... ۲۳۴
- ۱۸۸- مسأله هفتم: وکیل بفرشود و خود بخرد..... ۲۳۸

فصل هفتم: در اختلاف وکیل و موکل

- ۱۸۹- مسأله اول: اختلاف در وکالت..... ۲۴۳
- ۱۹۰- مسأله دوم: در پس دادن اختلاف کنند..... ۲۴۷
- ۱۹۱- مسأله سوم: اختلاف در انجام یا عدم انجام..... ۲۵۱
- ۱۹۲- مسأله چهارم: ادعا کند که برای موکل خریده است..... ۲۵۴

- ۱۹۳- مسأله پنجم: با ادعای وکالت زنی را عقد کند ۲۵۶
- ۱۹۴- مسأله ششم: در قیمت چیزی اختلاف ۲۶۷
- ۱۹۵- مسأله هفتم: فروشنده ثمن را از وکیل موکل مطالبه می‌کند ۲۷۲
- ۱۹۶- مسأله هشتم: مدیون وکالت وکیل را انکار کند ۲۷۴
- ۱۹۷- مسأله نهم: شهادت وکیل به نفع موکل ۲۷۸
- ۱۹۸- مسأله دهم: وکیل به گرفتن این اقرار و موکل انکار کند ۲۷۸

فهرست عمومی

- ۱۹۹- اسامی متاسس ۲۹۶
- ۲۰۰- آیات کریمه ۲۹۸
- ۲۰۱- اخبار وارده ۳۰۰
- ۲۰۲- اعلام ۳۰۲
- ۲۰۳- شرح مختصری بر اعلام ۳۰۶
- ۲۰۴- منابع ۳۳۸
- ۲۰۵- شرح مختصری بر منابع ۳۴۲
- ۲۰۶- مواد قانونی ۳۶۴
- ۲۰۷- کتابهایی که در نوشتن تعلیقات از آنها استفاده شده است ۳۶۶